

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Decembar 2020. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar - decembar 2020. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 469,6 miliona eura, što ukazuje na pad od 18,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 365,9 miliona eura, a **uvoz** 2 103,7 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 11,9%, a uvoz manji za 19,1%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 17,4% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 16,0%.

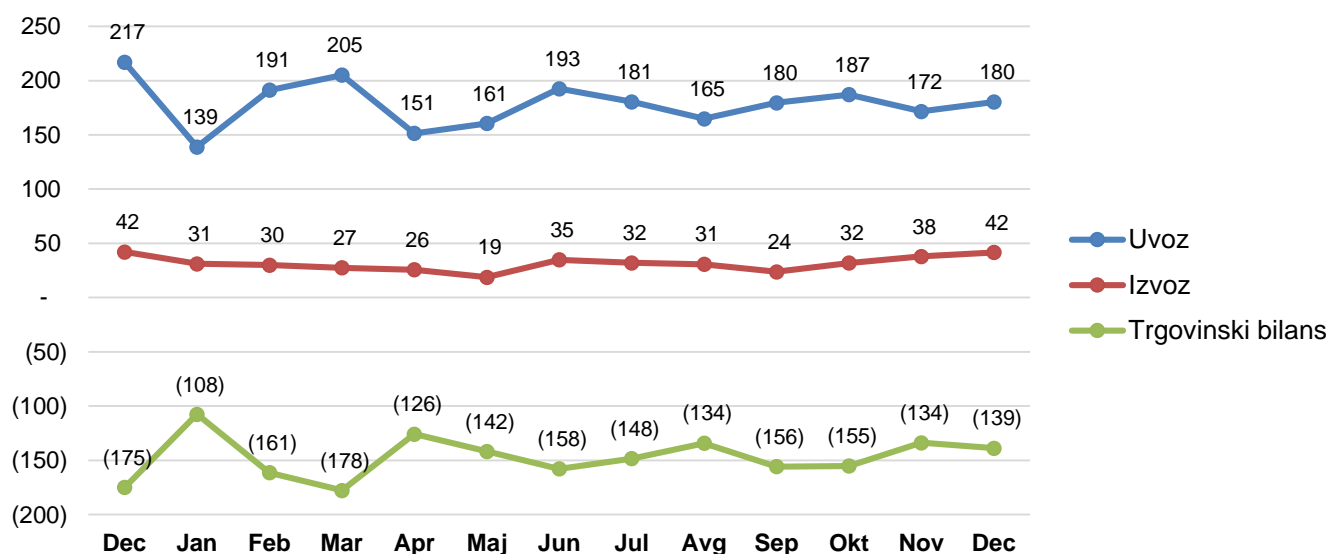
U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Sirove materije, sem goriva (sektor 2)**, u iznosu od 81,0 miliona eura (koji čine: Mineralne rude i otpaci metala – 46,5 mi.eura, Pluta i drvo – 29,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 485,0 miliona eura (koji čine: Drumska vozila – 122,2 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 110,7 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (101,0 mil. eura), Slovenija (35,8 mil. eura) i Kosovo (23,4 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (414,9 mil. eura), Kina (218,0 mil. eura) i Njemačka (204,0 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

^(p) – Preliminarni podaci

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2019				
Januar	128 806	28 236	157 042	-100 570
Februar	179 763	32 041	211 804	-147 722
Mart	215 266	33 408	248 674	-181 858
April	241 764	31 462	273 226	-210 301
Maj	239 217	30 098	269 315	-209 119
Jun	235 143	36 796	271 939	-198 347
Jul	259 711	36 499	296 210	-223 211
Avgust	226 740	34 436	261 176	-192 304
Septembar	223 038	37 501	260 539	-185 537
Oktobar	229 042	39 555	268 597	-189 487
Novembar	205 368	33 432	238 800	-171 936
Decembar	216 914	42 020	258 934	-174 894
2020				
Januar	138 803	31 233	170 036	-107 570
Februar	191 250	29 939	221 189	-161 310
Mart	205 152	27 419	232 571	-177 733
April	151 434	25 693	177 127	-125 740
Maj	160 529	18 792	179 321	-141 737
Jun	192 535	34 786	227 322	-157 749
Jul	180 506	32 113	212 619	-148 393
Avgust	164 875	30 739	195 615	-134 136
Septembar	179 621	23 838	203 460	-155 783
Oktobar	187 046	31 894	218 940	-155 152
Novembar	171 608	37 893	209 500	-133 715
Decembar	180 314	41 609	221 923	-138 705

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Dec 2019		Jan-Dec 2020		Jan-Dec 2019		Jan-Dec 2020		Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S VI J E T	100,0	2 600 771	100,0	2 103 673	100,0	415 484	100,0	365 949	-2 185 288	-1 737 723
Evropa	84,4	2 195 644	81,8	1 721 602	94,0	390 413	90,5	331 257	-1 805 231	-1 390 345
EU	48,2	1 254 314	45,1	947 743	38,5	160 112	38,5	141 053	-1 094 202	-806 691
CEFTA²	28,6	743 354	28,8	606 654	44,7	185 778	45,1	164 896	-557 576	-441 758
Afrika	0,3	8 604	0,3	7 325	0,6	2 555	1,2	4 379	-6 049	-2 946
Azija	13,1	341 052	15,0	316 063	4,8	20 119	7,4	27 123	-320 933	-288 940
Amerika	2,1	53 718	2,8	57 873	0,5	2,260	0,8	3 097	-51 458	-54 776
Okeanija	0,1	1 754	0,0	811	0,0	136	0,0	93	-1 618	-718
SAD	1,0	25 488	1,5	31 952	0,4	1 840	0,6	2 164	-23 648	-29 788
Kina	8,5	221 954	10,4	218 038	4,2	17 413	6,0	22 136	-204 540	-195 901
Rusija	0,4	9 214	0,4	8 945	0,4	1 801	0,4	1 406	-7 413	-7 539
Švajcarska	1,5	38 220	1,9	40 027	1,9	8 004	2,1	7 836	-30 215	-32 191
Japan	0,9	22 795	0,8	17 125	0,1	299	0,1	360	-22 497	-16 765
Turska	5,2	135 806	5,2	108 433	3,4	14 318	3,7	13 477	-121 488	-94 956
Brazil	0,4	9 787	0,4	8 372	0,0	25	0,0	11	-9 762	-8 361

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020
SVIJET	2 600 771	2 103 673	415 484	365 949	-2 185 288	-1 737 723
EU	1 254 314	947 743	160 112	141 053	-1 094 202	-806 691
Austrija	47 094	41 068	3 083	10 625	-44 011	-30 443
Belgija	17 454	17 575	754	402	-16 700	-17 173
Bugarska	15 025	11 300	1 673	458	-13 352	-10 842
Češka	41 252	23 789	19 673	11 524	-21 578	-12 265
Danska	9 110	7 270	1 822	748	-7 288	-6 522
Estonija	965	341	2	41	-963	-300
Finska	4 723	2 857	373	9	-4 350	-2 848
Francuska	59 237	44 227	1 449	597	-57 788	-43 631
Grčka	156 081	90 656	2 064	4 340	-154 016	-86 316
Holandija	42 769	39 661	2 363	2 186	-40 406	-37 476
Irska	6 528	5 736	5	6	-6 522	-5 730
Italija	185 023	134 554	11 299	10 172	-173 724	-124 382
Kipar	623	279	476	146	-147	-133
Letonija	930	713	1	1	-929	-712
Litvanija	1 159	1 186	458	49	-701	-1 137
Luksemburg	891	569	113	203	-778	-365
Mađarska	24 110	21 878	44 958	22 513	20 848	635
Malta	25	7	435	877	410	870
Njemačka	244 169	204 035	15 484	17 279	-228 685	-186 756
Poljska	49 735	37 888	13 755	12 086	-35 980	-25 803
Portugalija	5 221	2 677	17	2	-5 204	-2 675
Hrvatska	150 642	114 963	3 051	2 959	-147 591	-112 004
Rumunija	34 361	21 560	605	1 157	-33 755	-20 403
Slovačka	7 536	6 255	47	196	-7 489	-6 059
Slovenija	54 739	40 750	25 422	35 832	-29 317	-4 919
Španija	48 233	43 673	1 179	931	-47 054	-42 742
Švedska	15 694	12 854	3 149	2 368	-12 545	-10 485
Ujedinjeno Kraljevstvo	30 988	19 421	6 403	3 346	-24 586	-16 075
CEFTA	743 354	606 654	185 778	164 896	-557 576	-441 758
Albanija	42 599	39 726	13 255	12 960	-29 344	-26 765
Bosna i Hercegovina	163 196	119 352	29 807	22 364	-133 389	-96 988
Moldavija	1 010	336	0	38	-1 010	-298
Sjeverna Makedonija	30 601	25 708	5 405	5 117	-25 196	-20 591
Srbija	500 439	414 859	107 924	100 997	-392 515	-313 862
Kosovo	5 509	6 674	29 386	23 419	23 878	16 746
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA-e)	603 103	549 276	69 594	60 001	-533 509	-489 275

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	Jan-Dec 2020 Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	Jan-Dec 2020 Jan-Dec 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 600 771	2 103 673	80.9	415 484	365 949	88.1
0 Hrana i žive životinje	474 391	395 148	83.3	25 398	28 634	112.7
00 Žive životinje	27 130	24 254	89.4	89	692	780.4
01 Meso i prerada mesa	111 669	89 439	80.1	13 557	15 530	114.6
02 Mliječni proizvodi i jaja	54 858	43 097	78.6	150	152	101.5
03 Ribe i prerađevine od ribe	20 995	10 503	50.0	67	115	171.5
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	69 623	60 691	87.2	491	527	107.3
05 Povrće i voće	76 317	62 292	81.6	6 641	7 524	113.3
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	10 584	9 522	90.0	94	78	82.3
07 Kafa, čaj, kakao i začini	37 336	30 426	81.5	2 171	2 264	104.3
08 Stočna hrana (sem žita u zrnju)	20 205	22 023	109.0	1 775	1 427	80.4
09 Razni proizvodi za ishranu	45 673	42 901	93.9	362	326	90.0
1 Piće i duvan	81 828	59 957	73.3	23 254	19 081	82.1
11 Pića	67 180	46 179	68.7	19 485	15 128	77.6
12 Duvan i proizvodi od duvana	14 648	13 778	94.1	3 769	3 953	104.9
2 Sirove materije, sem goriva	52 434	41 674	79.5	89 452	81 054	90.6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	0	0.0	2 366	1 556	65.7
22 Uljano sjeme i plodovi	1 561	1 766	113.1	23	14	63.3
23 Sirovi kaučuk	220	133	60.3	5	2	37.8
24 Pluta i drvo	9 352	5 747	61.5	32 989	29 822	90.4
25 Celuloza i otpaci od hartije	27	27	100.7	1 134	750	66.2
26 Tekstilana vlakna i otpaci	604	502	83.1	19	30	159.6
27 Sirova đubriva i minerali	3 679	3 798	103.2	2 184	1 526	69.8
28 Mineralne rude i otpaci metala	27 354	20 879	76.3	50 137	46 478	92.7
29 Životinjske i biljne sirove materije	9 636	8 823	91.6	596	876	147.1
3 Mineralna goriva i maziva	284 052	165 182	58.2	90 251	59 718	66.2
32 Kameni ugalj, koks i briketi	813	901	110.8	5 097	4 408	86.5
33 Nafta i naftni derivati	211 479	116 126	54.9	26 713	5 585	20.9
34 Gas, prirodni i industrijski	10 043	7 384	73.5	0	1	300 ¹
35 Električna energija	61 718	40 772	66.1	58 441	49 723	85.1
4 Životinjska i biljna ulja i masti	11 972	12 251	102.3	687	536	78.0
41 Životinjska ulja i masti	904	497	55.0	377	344	91.2
42 Čvrste biljne masti i ulja	10 940	11 681	106.8	242	127	52.3
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	128	73	57.0	67	65	96.7
5 Hemijski proizvodi	274 839	271 641	98.8	28 936	30 432	105.2
51 Organski hemijski proizvodi	2 471	2 315	93.7	71	59	83.8
52 Neorganski hemijski proizvodi	4 446	4 698	105.7	1 101	1 381	125.5
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	29 178	28 091	96.3	95	99	105.1
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	107 409	116 377	108.3	22 680	24 086	106.2
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	56 113	47 782	85.2	1 744	2 397	137.5
56 Đubriva (osim sirovih)	2 614	2 660	101.8	0	3	0.0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 535	3 864	109.3	130	65	50.2
58 Plastične mase u ostalim oblicima	37 604	31 345	83.4	899	1 392	154.9
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	31 470	34 509	109.7	2 219	949	42.8

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	Jan-Dec 2020 Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	Jan-Dec 2020 Jan-Dec 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	471 122	371 505	78,9	97 205	77 919	80,2
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	300	233	77,6	64	24	37,0
62 Proizvodi od kaučuka	22 050	19 088	86,6	54	44	81,9
63 Proizvodi od plute i drveta	30 651	26 001	84,8	2 006	1 599	79,7
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	38 086	31 603	83,0	418	431	103,1
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	23 212	23 915	103,0	335	886	264,0
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	130 739	99 868	76,4	3 949	2 255	57,1
67 Gvožđe i čelik	83 787	55 923	66,7	18 460	12 765	69,2
68 Obojeni metali	22 174	17 026	76,8	63 211	56 291	89,1
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	120 122	97 850	81,5	8 708	3 624	41,6
7 Mašine i transportni uređaji	578 146	485 006	83,9	40 452	37 639	93,0
71 Pogonske mašine i uređaji	16 306	9 325	57,2	405	476	117,4
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	59 378	47 457	79,9	4 754	5 455	114,7
73 Mašine za obradu metala	3 599	4 828	134,1	421	141	33,6
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	100 561	89 025	88,5	11 217	10 752	95,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	24 518	26 824	109,4	450	470	104,3
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	71 817	67 744	94,3	2 701	3 248	120,2
77 Električne mašine, aparati i uređaji	108 032	110 676	102,4	4 533	3 498	77,2
78 Drumska vozila	185 626	122 168	65,8	12 917	11 814	91,5
79 Ostala transportna sredstva i opreme	8 310	6 959	83,7	3 055	1 786	58,5
8 Razni gotovi proizvodi	371 969	297 338	79,9	19 849	22 937	115,6
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	25 034	22 135	88,4	383	394	102,9
82 Namještaj i djelovi	74 384	50 098	67,4	954	1 578	165,4
83 Predmeti za putovanja	9 381	5 841	62,3	99	131	132,4
84 Odjeća	84 188	66 528	79,0	1 605	2 034	126,8
85 Obuća	36 035	29 854	82,8	429	526	122,4
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	23 738	25 306	106,6	1 361	1 892	139,1
88 Fotoaparati, časovnici	11 887	7 992	67,2	482	908	188,5
89 Razni gotovi proizvodi	107 322	89 585	83,5	14 537	15 474	106,4
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	18	3 970	300¹	0	8 000	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	<u>Jan-Dec 2020</u> <u>Jan-Dec 2019</u>	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2020	<u>Jan-Dec 2020</u> <u>Jan-Dec 2019</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 600 771	2 103 673	80,9	415 484	365 949	88,1
I Žive životinje i životinjski proizvodi	180 569	140 047	77,6	9 587	10 740	112,0
II Povrće	107 501	93 676	87,1	7 563	8 585	113,5
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	13 513	13 873	102,7	349	192	55,0
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	277 986	230 933	83,1	32 457	29 626	91,3
V Mineralni proizvodi	329 408	204 275	62,0	124 102	94 341	76,0
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	264 205	259 274	98,1	27 989	29 018	103,7
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	104 455	89 397	85,6	3 554	3 671	103,3
VIII Sirove kože, koža i krzno	12 491	7 551	60,5	2 603	1 899	72,9
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	40 208	31 901	79,3	34 995	31 423	89,8
X Materijali i proizvodi papirne industrije	43 233	34 927	80,8	4 645	3 680	79,2
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	101 442	84 600	83,4	1 877	2 732	145,5
XII Obuća, kape i modni dodaci	39 801	32 453	81,5	489	564	115,2
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	92 508	66 929	72,3	3 936	2 276	57,8
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	11 519	6 817	59,2	4 251	13 805	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	227 692	172 228	75,6	108 827	86 087	79,1
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	382 089	354 017	92,7	24 405	24 172	99,0
XVII Vozila i prateća transportna oprema	197 988	139 096	70,3	16 014	13 785	86,1
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	39 893	38 843	97,4	2 027	2 999	148,0
XIX Oružje i municija	1 520	3 631	238,9	3 347	2 976	88,9
XX Razni proizvodi	131 169	99 121	75,6	1 879	3 354	178,5
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	1 581	81	5,1	589	27	4,6

¹ Obračunati indeks veći je od 300

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre– grupu, četiri cifre– podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
